

Chemia analityczna – ćwiczenia (kurs CHC0143c)

REDOKSYMETRIA

- Wzór Nernsta. Krzywe miareczkowania redoks. Kierunek reakcji redoks. Wskaźniki.
- Jak zmieni się potencjał elektrody platynowej zanurzonej w roztworze, w którym stężenia jonów Mn^{2+} , MnO_4^- oraz H^+ wynoszą $0,10 \text{ mol/dm}^3$, jeżeli:
  - stężenie jonów Mn^{2+} zmaleje 10 razy,
  - stężenie jonów MnO_4^- zmaleje 10 razy,
  - stężenia obu wymienionych wyżej jonów zmaleją 10 razy,
  - stężenie jonów H^+ zmaleje 10 razy.
$$E_{MnO_4^-/Mn^{2+}} = 1,51 \text{ V}$$
- Przy jakim stężeniu jonów wodorowych potencjały utleniające podanych reakcji półkowych byłyby identyczne?

$$MnO_4^- + 8H^+ + 5e = Mn^{2+} + 4H_2O \quad E_{MnO_4^-/Mn^{2+}}^0 = 1,51 \text{ V}$$

$$Cr_2O_7^{2-} + 14H^+ + 6e = 2Cr^{3+} + 7H_2O \quad E_{Cr_2O_7^{2-}/Cr^{3+}}^0 = 1,33 \text{ V}$$

Stężenia wszystkich jonów (poza H^+) są równe $1,00 \text{ mol/dm}^3$.

Odp. $1,4 \cdot 10^4 \text{ mol/dm}^3$
- Drut miedziany zanurzono w roztworze, w którym $[Cu^{2+}] = 0,0100$, $[Fe^{2+}] = 0,200$, a $[Fe^{3+}] = 0,0400 \text{ mol/dm}^3$. Czy zachodzi samorzutnie reakcja: $2Fe^{2+} + Cu^{2+} = 2Fe^{3+} + Cu$? Oblicz jej stałą równowagi K_c . Jak będzie dla reakcji odwrotnej?

$$E_{Fe^{3+}/Fe^{2+}}^0 = 0,771 \text{ V} \quad E_{Cu^{2+}/Cu}^0 = 0,337 \text{ V} \quad \text{Odp. } K_c = 2,13 \cdot 10^{-15}$$
- Zmieszano $30,00 \text{ cm}^3$ roztworu Fe^{3+} o $c = 0,100 \text{ mol/dm}^3$ i $70,0 \text{ cm}^3$ $0,0250 \text{ M}$ $SnCl_2$. Jaka liczność jonów Fe^{3+} pozostanie w roztworze po ustaleniu się równowagi?

$$E_{Fe^{3+}/Fe^{2+}}^0 = 0,771 \text{ V} \quad E_{Sn^{4+}/Sn^{2+}}^0 = 0,150 \text{ V} \quad \text{Odp. } 2,34 \cdot 10^{-13} \text{ mol}$$
- Nadmiar metalicznego cynku dodano do $0,200 \text{ M}$ roztworu soli miedzi(II). Oblicz wartość stałej równowagi reakcji oraz stężenie jonów Cu^{2+} w stanie równowagi.

$$\ln(10) \cdot RT/F = 0,05916 \quad E_{Zn^{2+}/Zn}^0 = -0,763 \text{ V} \quad E_{Cu^{2+}/Cu}^0 = 0,337 \text{ V}$$

Odp. $K_c = 1,54 \cdot 10^{37}$; $[Cu^{2+}] = 1,30 \cdot 10^{-38}$
- Która z poniższych reakcji przebiega podczas roztwarzania srebra w rozcieńczonym HNO_3 :

$$2Ag + 2H^+ = 2Ag^+ + H_2 \quad E_{Ag^+/Ag}^0 = 0,7994 \text{ V} \quad E_{2H^+/H_2}^0 = 0,0000 \text{ V}$$

$$3Ag + 4H^+ + NO_3^- = 3Ag^+ + NO + 2H_2O \quad E_{NO_3^-/NO}^0 = 0,96 \text{ V}$$
- Obliczyć potencjał redoks w punkcie równoważności podczas miareczkowania w środowisku kwaśnym ($[H^+] = 1,00 \text{ mol/dm}^3$) $20,00 \text{ cm}^3$ roztworu jonów Fe^{2+} roztworem manganianu(VII) potasu.

$$E(Fe^{3+}/Fe^{2+}) = 0,771 \text{ V} \quad E(MnO_4^-/Mn^{2+}) = 1,51 \text{ V}$$
- Zmiareczkowano w środowisku kwaśnym ($[H^+] = 1,00 \text{ mol/dm}^3$) $30,00 \text{ cm}^3$ roztworu jonów Sn^{2+} roztworem bromianu(V) potasu o stężeniu $0,0500 \text{ mol/dm}^3$. Obliczyć potencjał redoks w punkcie równoważności.

$$E(Sn^{4+}/Sn^{2+}) = 0,150 \text{ V} \quad E(BrO_3^-/Br^-) = 1,42 \text{ V}$$
- Próbkę rudy żelaza o masie $1,5380 \text{ g}$ roztopiono w kwasie, zredukowano ilościowo żelazo do stopnia utlenienia +2 i zmiareczkowano zużywając $43,50 \text{ cm}^3$ $0,04000 \text{ M}$ $KMnO_4$. Oblicz procentową zawartość żelaza w rudzie.

Odp. $31,59\%$
- Zawartość tlenu w wodzie oznacza się jodometrycznie metodą pośrednią wykorzystując właściwości jonów manganu:

$$2Mn^{2+} + 4OH^- = 2Mn(OH)_2$$

$$2Mn(OH)_2 + O_2 = 2MnO(OH)_2$$

$$MnO(OH)_2 + 2I^- + 4H^+ = Mn^{2+} + I_2 + 3H_2O$$

$$I_2 + 2S_2O_3^{2-} = S_4O_6^{2-} + 2I^-$$

Obliczyć zawartość tlenu w próbce wody (mg/dm^3 i $\text{dm}^3 \text{ O}_2/\text{dm}^3 \text{ H}_2\text{O}$), jeśli na zmiareczkowanie jodu wydzielonego w $100,00 \text{ cm}^3$ próbki zużyto wobec skrobi $3,15 \text{ cm}^3$ $0,02000 \text{ M}$ $Na_2S_2O_3$.

Odp. $3,53 \text{ cm}^3 \text{ O}_2/\text{dm}^3$
- Jaka objętość $0,02000 \text{ M}$ $KMnO_4$ jest niezbędna do zmiareczkowania $20,00 \text{ cm}^3$ $0,04000 \text{ M}$ roztworu $FeSO_4$ w $1,0 \text{ M}$ H_2SO_4 ?

Odp. $8,000 \text{ cm}^3$
- Analiza jodometryczna miedzi (Cu^{2+} , $I^- \rightarrow CuI$, I_2), w roztworze zawierającym $0,3407$ g próbki zużywa $35,66 \text{ cm}^3$ $0,1004 \text{ M}$ $Na_2S_2O_3$. Oblicz zawartość miedzi w próbce.

Odp. $66,78\%$
- Próbkę o masie $2,9500 \text{ g}$ zawierającą $Na_2C_2O_4$, $H_2C_2O_4 \cdot 2H_2O$ i domieszki rozpuszczono i rozcieńczono do $100,00 \text{ cm}^3$. Na zmiareczkowanie $25,00 \text{ cm}^3$ tego roztworu zużyto $25,00 \text{ cm}^3$ $0,1080 \text{ M}$ $NaOH$ ($H_2C_2O_4 + 2OH^- \rightarrow C_2O_4^{2-} + 2H_2O$). Na kolejne $25,00 \text{ cm}^3$ analizy zużyto po zakwaszeniu $49,42 \text{ cm}^3$ $0,02080 \text{ M}$ $KMnO_4$. Oblicz zawartości procentowe $Na_2C_2O_4$ i $H_2C_2O_4 \cdot 2H_2O$ w próbce.

Odp. $22,16\% \text{ Na}_2\text{C}_2\text{O}_4$; $23,08\% \text{ H}_2\text{C}_2\text{O}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$
- $0,5697 \text{ g}$ próbkę rudy roztopiono, Fe^{3+} zredukowano do Fe^{2+} i zmiareczkowano roztworem $K_2Cr_2O_7$, którego każdy cm^3 odpowiada $1,000\%$ żelaza w rudzie. Jakie jest stężenie molowe roztworu $K_2Cr_2O_7$?

Odp. $0,01700 \text{ mol/dm}^3$
- Nadtlenek wodoru oznacza się przez miareczkowanie roztworem $KMnO_4$. Próbkę roztworu o objętości $10,00 \text{ cm}^3$ rozcieńczono wodą do $100,00 \text{ cm}^3$. Z tego roztworu pobrano $20,00 \text{ cm}^3$ zakwaszono kwasem siarkowym i zmiareczkowano zużywając $32,85 \text{ cm}^3$ roztworu $KMnO_4$, którego $23,41 \text{ cm}^3$ odpowiada $0,1683 \text{ g}$ $Na_2C_2O_4$. Jaka objętość O_2 wydzielila się w trakcie miareczkowania?

$$(H_2O_2, MnO_4^-, H^+ \rightarrow O_2, Mn^{2+}, H_2O)$$

Odp. $39,47 \text{ cm}^3 \text{ O}_2$

17. Próbkę meteorytu o masie $m = 1,0000$ g rozтворzono w atmosferze azotu (dla uniknięcia utlenienia Fe^{2+}) w kwasie: $\text{Fe}_3\text{O}_4 + 8\text{H}^+ = 2\text{Fe}^{3+} + \text{Fe}^{2+} + 4\text{H}_2\text{O}$, a następnie zmiareczkowano używając (ciągle w atmosferze obojętnej) $30,00 \text{ cm}^3$ $0,02500 \text{ M}$ KMnO_4 . Obliczyć:
- zawartość procentową Fe_3O_4 w meteorycie.
  - jaka objętość roztworu nadmanganianu potasu została użyta w metodzie Zimmermanna-Reinhardta (całość żelaza przeprowadza się w Fe^{2+} i miareczkuje)?
Odp. a–86,82%; b–90,00 cm^3
18. Jakie jest stężenie molowe manganu(II) w roztworze, jeśli na zmiareczkowanie $25,00 \text{ cm}^3$ tego roztworu w środowisku obojętnym w obecności zawiesiny ZnO zużywa się $37,36 \text{ cm}^3$ $0,02020 \text{ M}$ KMnO_4 ? (Obie formy manganu przechodzą wówczas w MnO_2) (MnO_4^- , Mn^{2+} , $\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{MnO}_2$, H^+)
Odp. $0,04528 \text{ mol/dm}^3$
19. Oblicz masę antymonu w roztworze, jeśli na zmiareczkowanie $50,00 \text{ cm}^3$ tego roztworu, zakwaszonego kwasem solnym, zużyto $14,52 \text{ cm}^3$ $0,03125 \text{ M}$ KBrO_3 . (BrO_3^- , Sb^{3+} , $\text{H}^+ \rightarrow \text{Br}^-$, Sb^{5+} , H_2O)
Odp. $165,7 \text{ mg}$
20. $50,00 \text{ cm}^3$ $0,09600 \text{ M}$ roztworu FeSO_4 miareczkowano $0,01600 \text{ M}$ roztworem KBrO_3 w środowisku kwaśnym (Fe^{2+} , BrO_3^- , $\text{H}^+ \rightarrow \text{Fe}^{3+}$, Br^- , H_2O). Miareczkowanie zakończono, gdy potencjał półogniwa żelazowego ($\text{Fe}^{3+}/\text{Fe}^{2+}$) osiągnął wartość $+0,910 \text{ V}$. Oblicz względny błąd miareczkowania. Potencjał w punkcie równowagowym wynosi $+1,35 \text{ V}$. $E^0(\text{Fe}^{3+}/\text{Fe}^{2+}) = +0,771 \text{ V}$
Odp. $-0,442\%$
21. $25,00 \text{ cm}^3$ $0,1136 \text{ M}$ $\text{Na}_2\text{C}_2\text{O}_4$ miareczkowano $0,04646 \text{ M}$ KMnO_4 w roztworze o stałym $\text{pH}=0,96$ i osiągnięto punkt końcowy po dodaniu $24,60 \text{ cm}^3$ roztworu manganianu(VII). Obliczyć a) potencjał półogniwa: Pt/H^+ , Mn^{2+} , MnO_4^- w punkcie końcowym miareczkowania, b) błąd względny miareczkowania.
 $E^0(\text{MnO}_4^-/\text{Mn}^{2+}) = 1,561 \text{ V}$ $\text{RT}/\text{F} \cdot \ln(10) = 0,05916 \text{ V}$ Odp. $E = 1,444 \text{ V}$; $+0,61\%$
22. Podczas oznaczania azotanów(III) metodą cerometryczną, badany roztwór zawierający około $0,35 \text{ g}$ NaNO_2 wiano powoli do $50,00 \text{ cm}^3$ roztworu soli Ce^{4+} o stężeniu $0,3000 \text{ mol/dm}^3$ (NO_2^- , Ce^{4+} , $\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{NO}_3^-$, Ce^{3+} , H^+). Nadmiar soli ceru(IV) zmiareczkowano roztworem soli Mohra ($\text{Fe}(\text{NH}_4)_2(\text{SO}_4)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$). Jakie powinno być stężenie roztworu soli Mohra, aby w miareczkowaniu można było użyć biurety o pojemności $25,00 \text{ cm}^3$? (Zużyta objętość roztworu powinna wynosić około $0,8$ pojemności biurety).
Odp. $0,24 \text{ mol/dm}^3$
23. Do miareczkowania pobrano $25,00 \text{ cm}^3$ $0,1840 \text{ M}$ roztworu FeSO_4 . Miareczkowanie zakończono po dodaniu $31,30 \text{ cm}^3$ $0,02420 \text{ M}$ roztworu $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$. Stężenie jonów wodorowych w obu roztworach wynosiło $1,00 \text{ mol/dm}^3$. Oblicz błąd względny miareczkowania oraz potencjał układu w punkcie końcowym.
 $E^0(\text{Fe}^{3+}/\text{Fe}^{2+}) = +0,771 \text{ V}$ $E^0(\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}/\text{Cr}^{3+}) = +1,30 \text{ V}$
Odp. $-1,2\%$; $+0,884 \text{ V}$
24. $50,00 \text{ cm}^3$ $0,1036 \text{ M}$ roztworu Sb^{3+} miareczkowano za pomocą $0,1043 \text{ M}$ KBrO_3 (Sb^{3+} , BrO_3^- , $\text{H}^+ = \text{Sb}^{5+}$, Br^- , H_2O) w roztworze o stałym $\text{pH}=0,00$. Obliczyć potencjał układu w punkcie końcowym miareczkowania przy założeniu, że popełniono błąd względny $+0,42\%$.
 $E^0(\text{Sb}^{5+}/\text{Sb}^{3+}) = 0,565 \text{ V}$ $E^0(\text{BrO}_3^-/\text{Br}^-) = 1,441 \text{ V}$ $\text{RT}/\text{F} \cdot \ln 10 = 0,05916 \text{ V}$
Odp. $1,418 \text{ V}$
25. $50,00 \text{ cm}^3$ $0,05000 \text{ M}$ roztworu FeSO_4 miareczkowano $0,01600 \text{ M}$ roztworem KBrO_3 w środowisku kwaśnym (Fe^{2+} , BrO_3^- , $\text{H}^+ \rightarrow \text{Fe}^{3+}$, Br^- , H_2O). wobec ferroiny jako wskaźnika. Zmiana barwy ferroiny w środowisku kwaśnym zachodzi przy potencjale $0,947 \text{ V}$. Obliczyć potencjał w punkcie równoważności oraz błąd względny miareczkowania.
 $E^0(\text{Fe}^{3+}/\text{Fe}^{2+}) = +0,771 \text{ V}$ $E^0(\text{BrO}_3^-/\text{Br}^-) = 1,42 \text{ V}$
Odp. $-0,1\%$
26. Próbkę $0,0500 \text{ M}$ roztworu siarczynu(VI) żelaza(II) o objętości $50,00 \text{ cm}^3$ miareczkowano $0,1000 \text{ M}$ roztworem KIO_3 . Oba roztwory zawierały kwas siarkowy(VI) o stężeniu $1,0 \text{ mol/dm}^3$. Oblicz względny błąd miareczkowania, jeżeli jako wskaźnika użyto sól sodową kwasu difenyloaminosulfonowego. Zmiana barwy tego wskaźnika następuje przy potencjale $0,850 \text{ V}$. Potencjał w punkcie równowagowym wynosi $1,06 \text{ V}$.
 $E^0(\text{Fe}^{3+}/\text{Fe}^{2+}) = 0,674 \text{ V}$ $E^0(\text{IO}_3^-/\text{I}^-) = 1,08 \text{ V}$ $\text{RT}/\text{F} \cdot \ln 10 = 0,05916 \text{ V}$
Odp. $-0,1 \%$
27. $25,00 \text{ cm}^3$ $0,1221 \text{ M}$ roztworu KNO_2 miareczkowano $0,2255 \text{ M}$ roztworem $\text{Ce}(\text{SO}_4)_2$ (Ce^{4+} , NO_2^- , $\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ce}^{3+}$, NO_3^- , H^+). Miareczkowanie zakończono po dodaniu $26,85 \text{ cm}^3$ tytrantu. Oblicz potencjał układu w punkcie końcowym, jeżeli pH roztworu w tym punkcie wynosi $2,00$.
 $E^0(\text{NO}_3^-/\text{NO}_2^-) = 0,940 \text{ V}$ $E^0(\text{Ce}^{4+}/\text{Ce}^{3+}) = 1,691 \text{ V}$ $\text{RT}/\text{F} \cdot \ln 10 = 0,05916 \text{ V}$
Odp. $0,883 \text{ V}$
28. $25,00 \text{ cm}^3$ roztworu soli żelaza(II), otrzymanego przez rozтворzenie $0,1428 \text{ g}$ najczystszej żelaza w rozcieńczonym kwasie siarkowym(VI), miareczkowano za pomocą $0,02045 \text{ M}$ KMnO_4 do chwili, gdy potencjał półogniwa Pt/Fe^{3+} , Fe^{2+} osiągnął wartość $E = +0,908 \text{ V}$. Stężenie jonów wodorowych wynosiło $1,00 \text{ mol/dm}^3$. Obliczyć objętość roztworu KMnO_4 zużyta podczas miareczkowania. Potencjał w punkcie równoważnikowym wynosi $+1,39 \text{ V}$.
 $E^0(\text{Fe}^{3+}/\text{Fe}^{2+}) = 0,771 \text{ V}$ $\text{RT}/\text{F} \cdot \ln 10 = 0,05916 \text{ V}$ $\text{Fe} - 55,845$
Odp. $24,89 \text{ cm}^3$
29. Próbkę NaNO_2 o masie $0,1210 \text{ g}$ rozpuszczono w wodzie, zakwaszono i miareczkowano mianowanym roztworem KMnO_4 o stężeniu $0,02004 \text{ mol/dm}^3$. Miareczkowanie zakończono po dodaniu $35,40 \text{ cm}^3$ tytrantu. Obliczyć względny błąd miareczkowania oraz potencjał, przy którym zakończono miareczkowanie, jeżeli pH roztworu wynosiło $1,000$. $E^0(\text{NO}_3^-/\text{NO}_2^-) = 0,940 \text{ V}$ $E^0(\text{MnO}_4^-/\text{Mn}^{2+}) = 1,51 \text{ V}$

RT/F·ln(10) = 0,05916 V   NaNO₂ – 68,997

Odp. +1,1% ; 1,39 V

30. Do mieszaniny manganianu(VII) potasu i chromianu(VI) potasu o masie 0,1600 g dodano po zakwaszeniu nadmiar jodku potasu (MnO_4^- , I^- , $\text{H}^+ \rightarrow \text{Mn}^{2+}$, I_2 , H_2O ; $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$, I^- , $\text{H}^+ \rightarrow \text{Cr}^{3+}$, I_2 , H_2O). Wydzielony jod zmiareczkowano używając 42,38 cm³ 0,09863 M Na₂S₂O₃. Obliczyć procentową zawartość składników w mieszaninie.   Odp. K₂CrO₄: 34,05%; KMnO₄: 65,95%
31. Próbkę rudy arsenu o masie 0,1604 g rozтворzono w kwasie i wytrącono arsen jako siarczek arsenu(III). Osad ten zadano 50,00 cm³ 0,04000 M KMnO₄ (As_2S_3 , MnO_4^- , $\text{H}^+ \rightarrow \text{AsO}_4^{3-}$, SO_4^{2-} , Mn^{2+} , H_2O). Nadmiar nieprzereagowanego KMnO₄ odmiareczkowano, używając (środoewisko kwaśne) 18,24 cm³ 0,1000 M FeSO₄. Obliczyć procentową zawartość arsenu w rudzie.   Odp. 27,28%
32. Próbkę chromitu o masie 0,5018 g stopiono z Na₂O₂, rozтвор po wylugowaniu stopu zakwaszono a zawarty w nim dichromian(VI) potasu zadano 2,7905 g FeSO₄·7H₂O. Na odmiareczkowanie nadmiaru jonów Fe(II) zużyto 25,20 cm³ 0,01605 M KMnO₄. Obliczyć zawartość procentową chromu w chromicie.   Odp. 27,68%
33. Próbkę technicznego K₂Cr₂O₇ o masie 0,3524 g, gotowano z nadmiarem stężonego rozтворu HCl, a wydzielający się chlor pochłonięto w rozтворze KI. Na zmiareczkowanie wydzielonego jodu zużyto 18,21 cm³ rozтворu tiosiarczanu sodu Na₂S₂O₃ (wobec skrobi jako wskaźnika) o stężeniu 0,3270 mol/dm³. Obliczyć procentową zawartość K₂Cr₂O₇ w próbce.   Odp. 82,85%
34. Naważkę pyłu spawalniczego o wilgotności 6,46% poddano suszeniu w temperaturze 110°C, a otrzymaną próbkę o masie 0,4646 g przeprowadzono do rozтворu w celu oznaczenia zawartości chromu(VI). Rozтвор zakwaszono, dodano nadmiar KI, a wydzielony jod ($\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$, I^- , $\text{H}^+ \rightarrow \text{Cr}^{3+}$, I_2 , H_2O) odmiareczkowano wobec wskaźnika skrobiowego używając 24,06 cm³ 0,1109 M Na₂S₂O₃. Obliczyć procentową zawartość chromu w wilgotnej próbce pyłu.   Odp. 9,350 %
35. 2,500 g próbki zawierającej As₂O₅, Na₂HAsO₃ i substancje obojętne przeprowadzono do rozтворu i uregulowano pH za pomocą wodorowęglanu sodu. Na zmiareczkowanie arsenianu(III) (H_2AsO_3^- , I_2 , $\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{HAsO}_4^{2-}$, I^- , H^+) zużyto 11,30 cm³ 0,1500 M rozтворu I₂. Otrzymany w wyniku miareczkowania rozтвор zakwaszono, dodano nadmiar jodku potasu (HAsO_4^{2-} , I^- , $\text{H}^+ \rightarrow \text{H}_2\text{AsO}_3^-$, I_2 , H_2O) i stwierdzono, że wyniku reakcji powstało 2,472 mmol jodu. Obliczyć zawartość procentową (% wag.) As₂O₅, Na₂HAsO₃ w badanej próbce.   Odp. 3,57 %; 11,52 %
36. Próbkę KNO₂ o masie 9,4680 g, zawierającą zanieczyszczenia obojętne, rozpuszczono otrzymując 500,0 cm³ rozтворu. Do dalszej analizy pobrano 25,00 cm³ tego rozтворu, zakwaszono i dodano 21,60 cm³ 0,1030 M KMnO₄. Rozтвор dokładnie wymieszano, a nadmiar KMnO₄ odmiareczkowano używając 10,65 cm³ 0,1020 M Na₂C₂O₄. Obliczyć zawartość KNO₂ w próbce w % wag.   Odp. 80,46 %
37. Próbkę stali o masie 4,000 g, zawierającą mangan, rozтворzono w kwasie, a mangan utleniono do MnO₄⁻. Po usunięciu nadmiaru substancji utleniającej rozтвор zakwaszono i dodano 0,7236 g stałego FeSO₄·7H₂O. Nadmiar jonów Fe²⁺ odmiareczkowano używając 1,600 cm³ 0,0625 M K₂Cr₂O₇. Obliczyć zawartość procentową manganu w stali.   Odp. 0,550 %
38. Próbkę 2,054 g rozтворu H₂O₂ umieszczono w kolbie miarowej o pojemności 100,00 cm³, a następnie, po dopełnieniu do kreski, do analizy pobrano 25,00 cm³ rozтворu. Po zakwaszeniu dodano 50,00 cm³ rozтворu KMnO₄ o stężeniu 0,08126 mol/dm³ (MnO_4^- , H_2O_2 , $\text{H}^+ \rightarrow \text{Mn}^{2+}$, O_2 , H_2O). Nadmiar KMnO₄ odmiareczkowano używając 10,85 cm³ 0,1020 M Na₂C₂O₄. Obliczyć stężenie procentowe rozтворu H₂O₂.   Odp. 59,96 %
39. Próbkę soli o masie 0,1143 g, zawierającej chlorek baru(II) i domieszki obojętne, rozpuszczono w wodzie i wytrącono jodan(V) baru(II). Osad po odsączeniu rozpuszczono w kwasie siarkowym(VI) i do rozтворu dodano nadmiar jodku potasu (IO_3^- , I^- , $\text{H}^+ \rightarrow \text{I}_2$, H_2O). Wydzielony jod odmiareczkowano w obecności skrobi jako wskaźnika za pomocą 0,1047 M Na₂S₂O₃, używając 35,15 cm³ titranta. Obliczyć procentową (% wag.) zawartość chlorku baru(II) w próbce soli.   Odp. 55,87 %
40. Próbkę rudy żelaza o masie 1,5593 g, zawierającej 18,64% wag. Fe₂O₃ przeprowadzono do rozтворu i zredukowano jony żelaza(III) do Fe(II). Jaką objętość rozтворu KMnO₄ zużyto w manganometrycznym oznaczeniu Fe²⁺ w tym rozтворze (w środowisku kwaśnym), jeżeli na utlenienie 0,2174 g H₂C₂O₄·2H₂O (w środowisku kwasu siarkowego) potrzebne jest 34,25 cm³ tego samego rozтворu KMnO₄?
M(H₂C₂O₄·2H₂O)=126,06   Odp. 36,15 cm³
41. Do 25,00 cm³ rozтворu jonów Cu²⁺ dodano nadmiar jodku potasu (Cu^{2+} , $\text{I}^- \rightarrow \text{CuI}$, I_2), a wydzielony jod odmiareczkowano wobec wskaźnika skrobiowego używając 23,45 cm³ rozтворu Na₂S₂O₃. Obliczyć stężenie molowe jonów Cu²⁺ w analizowanym rozтворze wiedząc, że na zmiareczkowanie jodu wydzielonego z 0,1123 g KIO₃ (IO_3^- , I^- , $\text{H}^+ \rightarrow \text{I}_2$, H_2O) potrzeba 31,90 cm³ tego samego rozтворu Na₂S₂O₃.
M(KIO₃)=213,995   Odp. 0,09258 M
42. Do preparatu chlorku miedzi(I) o masie 0,4065 g dodano nadmiar jonów Fe³⁺. Na zmiareczkowanie jonów Fe²⁺ powstałych w wyniku reakcji (CuCl , $\text{Fe}^{3+} \rightarrow \text{Cu}^{2+}$, Fe^{2+} , Cl^-) zużyto 34,05 cm³ 0,01948 M K₂Cr₂O₇ ($\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$, Fe^{2+} , $\text{H}^+ \rightarrow \text{Cr}^{3+}$, Fe^{3+} , H_2O). Obliczyć procentową zawartość chlorku miedzi(I) w preparacie.
CuCl - 98,999   Odp. 96,92%

43. Próbkę rudy chromu o masie 0,2580 g stopiono z Na_2O_2 , wyługowano wodą i zakwaszono. Do otrzymanego w ten sposób dichromianu(VI) dodano $52,00 \text{ cm}^3$ $0,1023 \text{ M}$ roztworu siarczanu(VI) żelaza(II). Nadmiar soli żelaza(II) odmiareczkowano zużywając $13,53 \text{ cm}^3$ roztworu KMnO_4 o stężeniu $0,02088 \text{ mol/dm}^3$. Obliczyć procentowe stężenie chromu w rudzie (% wag.)

Cr - 51,996

Odp. 26,25%

44. Z $500,0 \text{ cm}^3$ wody gruntowej ($d=1,011 \text{ g/cm}^3$) wytracono jony Ca^{2+} w postaci CaC_2O_4 . Otrzymany osad po przemyciu roztworzono w rozcieńczonym H_2SO_4 i zmiareczkowano $26,20 \text{ cm}^3$ $0,02210 \text{ M}$ KMnO_4 . Obliczyć zawartość wapnia w wodzie gruntowej w ppm.

Ca- 40,078

Odp. 114,8 ppm

45. W celu oznaczenia miana roztworu tiosiarczanu sodu, rozpuszczono w wodzie naważkę $0,2019 \text{ g}$ dichromianu (VI) potasu, roztwór zakwaszono kwasem siarkowym(VI) i dodano nadmiar jodku potasu ($\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}, \text{I}^-, \text{H}^+ \rightarrow \text{Cr}^{3+}, \text{I}_2, \text{H}_2\text{O}$). Na odmiareczkowanie wydzielonego jodu zużyto $36,45 \text{ cm}^3$ roztworu $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$. Obliczyć stężenie molowe roztworu tiosiarczanu sodu.

$\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7 - 294,19$

Odp. $0,1130 \text{ M}$

Zadania do samodzielnego rozwiązania:

3, 6, 11, 17, 21, 23, 26, 29, 31, 34, 38, 42, 44, 45